

Xavier-Laurent Petit

Kinderen van de straat

Vertaald door Leny van Grootel

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Kijk ook op:
www.kinderboeken.nl
www.ploegsma.nl

Volg ons op Instagram: @redactieploegsma

ISBN 978 90 216 8636 3 / NUR 283

Titel oorspronkelijke uitgave: *Maestro !*

Verschenen bij: *l'ecole des loisirs*, Parijs.

© Tekst: Xavier-Laurent Petit 2005

© Omslagillustratie: Mark Janssen 2025

Vertaling: Leny van Grootel

Vormgeving omslag: steef liefde

Zetwerk: Perfect Service

© Deze uitgave: Uitgeverij Ploegsma 2025

Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan. Alle rechten voorbehouden.

Dit boek is gedrukt op papier met het FSC®-keurmerk.
Zo blijven waardevolle bossen behouden.

*Aan Freddy Céspedes,
eerste violist van het Symfonie Orkest van La Paz.*

*Maar ook aan Manon en haar dwarsfluit,
aan Matthis en zijn drumstel,
aan Rafaël en zijn gitaar,
aan Aurélien en zijn bas,
aan Fred en zijn saxofoon,
aan Patrick en zijn percussie-instrumenten,
en ook aan Jean en zijn toekomstige viool.*

Met dank aan Clément (en zijn cello) voor zijn advies.

1

Mijn kistje met schoenpoets, één deken en Luzia. Dat was alles wat ik nog bezat. En wat ik, koste wat kost, moest zien te houden.

Luzia had ook een deken, maar die had ze zich een paar dagen geleden laten afpikken. Ze was nog klein, ik kon het haar niet kwalijk nemen. Ik werkte me een ongeluk, maar ik miste nog een paar honderd *centavos* om een nieuwe voor haar te kopen. We deden het zolang dus maar samen met die ene deken, want ook al was het overdag loeiheet, 's nachts werd het ijskoud omdat onze stad hoog in de bergen lag.

's Avonds spreidde ik karton uit op de grond tegen de optrekkende kou. Luzia kroop dan dicht tegen me aan en

ik vertelde haar verhaaltjes over wolven, rovers en prinsessen. Ik probeerde me te herinneren wat mama ons vertelde toen we nog in Llallagua woonden. Meestal raakte ik in de war en haalde ik alle verhalen door elkaar, maar Luzia vond het niet erg. Ze merkte het geloof ik niet eens en ze sliep al voordat ik er helemáál niet meer uitkwam. Ik strekte me naast haar uit, trok de deken over ons tweetjes heen en Azula, de kat die Luzia had gevonden, kwam er gezellig spinnend bij, haar buik vol met de jonkies die ze binnenkort zou krijgen. 's Nachts trok Luzia de deken altijd naar haar kant en ik werd dan al vroeg wakker van de kou.

‘Geef haar een flinke schop onder haar kont,’ raadde Tullidito mij aan. ‘Dan zal ze het wel laten.’

Maar Tullidito had geen klein zusje.

2

Iedere morgen keek ik in de richting van de Cordillera, de bergrug, want alles hier hing af van het weer.

Soms was het zo grijs dat het eigenlijk geen zin had om op te staan. Maar met mooi weer kwamen de toeristen naar de markt van Rio del Oro om hun splinternieuwe dollars en centavos uit te geven.

Toen ik die ochtend mijn ogen opendeed, was de lucht prachtig blauw. Het beloofde een mooie dag te worden!

Luzia hielp me om onze deken in het karton te rollen en in een gat in de muur te stoppen. Dat sloot ik zorgvuldig met stenen af. Je kon maar beter voorzorgsmaatregelen nemen.

Bijna drie weken geleden hadden we samen met Tul-

lidito een oude, verlaten controlepost langs de startbanen van het vliegveld ontdekt en niemand had ons tot nu toe weggejaagd. Dat was een wonder en het zou heus wel een keer gebeuren, maar wanneer en hoe... dat kon je niet weten. Je had de beveiligers van het vliegveld, de *macacos* of gewoon een grotere straatbende. Het leven hier was niet zo makkelijk.

Toen Vargas en Oscar waren verdwenen, bleven we nog maar met zijn drieën over, Tullidito, Luzia en ik. Maar als je voor Tullidito, wat Hinkepoot betekende, zijn kreupele benen meerekende en voor Luzia haar leeftijd, zeven jaar, waren we eigenlijk maar met twee en een half. Of zelfs maar met twee. Maar we hadden geleerd ongezien onze gang te gaan.

Wat betreft Oscar en Vargas, we wisten niet wat hun was overkomen. Hier maakte niemand zich druk om twee van die sloebbers. Iedereen wist dat de macaco's niets moesten hebben van *pilluelos*, straatkinderen zoals wij. Oscar en Vargas waren niet de eersten die verdwenen zonder een spoor achter te laten, en ze zouden ook niet de laatsten zijn. We wachtten zes dagen op de hoek van de *Calle San Isidoro*, onze gebruikelijke verzamelplaats, maar toen was het genoeg. De zevende dag besloten we dat ze dood waren en kochten we voor allebei een kaars van tien centavos in de kathedraal. Dat waren we aan hen verschuldigd. Tullidito wilde een gebed opzeggen, maar hij kon zich er geen herinneren. We keken alleen maar naar de vlammetjes die fonkelden als goud en snoven de walm van wierook op.

Met een hels kabaal landde de Boeing van American Airlines een paar meter van ons vandaan. De voorwielen raakten de grond en rook sloeg van de banden, alsof ze vlam hadden gevat. Hij landde elke dag op dezelfde tijd en wij gebruikten hem als een soort klok. Als we zeker wilden zijn van een mooie plek op de markt, moesten we vertrekken zodra hij was geland. Ik volgde hem met mijn ogen tot hij nog maar een stipje was aan het eind van de landingsbaan. Ik hield van vliegtuigen en 's avonds, als we terug waren, kon ik uren blijven kijken naar het landen en opstijgen. Met pijn in mijn oren voelde ik de grond onder mijn voeten trillen en ik volgde hun lichten tot ze hoog in de hemel verdwenen.

'Saturnino!' riep Luzia.

Ze had gelijk, we moesten opschieten. De toeristen wachtten niet, er was geen tijd te verliezen. Ze gaf een laatste kusje op Azula's dikke buik. Tullidito was al weg. Wij versnelden onze pas om hem in te halen, terwijl Luzia zong:

*Komen de boze mannen eraan,
Ren voor je leven en blijf niet staan,
Anders is het met je gedaan,
Voorgoed met je gedaan.*

'Heb je geen ander liedje?'

Ze schudde haar hoofd en zong nog harder:

*Komen de boze mannen eraan,
Ren voor je leven en blijf niet staan*

Ze kende ik weet niet hoeveel van die liedjes, maar dit was haar favoriet. Ze zong het de hele dag. Ik kon er niet tegen, ik gruwde ervan. Die boze mannen deden me denken aan de macaco's, aan mijn ouders en aan alles wat er drie jaar geleden in Llallagua was gebeurd.

3

Ik nam mijn gewone plek op de markt weer in, op de hoek van de Calle San Isidoro, en ik zette mijn spullen klaar: mijn borstels, mijn poetslappen, mijn schoensmeer. Tullidito stond een eindje verderop en Luzia ging bij Gondolfo haar ansichtkaarten halen, hij betaalde haar twee centavos voor elk verkocht exemplaar. Het werd druk om ons heen. De boerinnen waren al voor zonsopgang vertrokken uit de dorpen in de bergen, om een goede plek op de markt te bemachtigen en stalden hun koopwaar op oude dekens uit. Eieren, knolrapen, zakjes met bonen of quinoa, kruiden... De koffie- en *api*-verkopers lieten hun bebertjes klinken. De koopmannen schreeuwden hun kelen schor en voor tien centavos zei de oude Guaman gebeden

op voor mensen die er geen tijd voor hadden of ze niet meer kenden.

Toen Vargas en Oscar waren verdwenen, had ik hem gevraagd iets voor hen te bidden. Iets moois. Het was zijn werk en hij kon het beter dan wie ook. Bij ons, in Llalagua maakten mijn ouders altijd ruzie over bidden. Papa zei dat het allemaal maar flauwekul was en dan zei mama dat het in elk geval geen kwaad kon. Ik had er geen verstand van, maar Vargas en Oscar waren dood en voor doden ging zelfs papa naar de kerk.

Toen ik de oude Guaman de munten gaf, pakte hij mijn hand om de lijnen in mijn handpalm te lezen. Ik voelde zijn vieze nagel over mijn huid krassen. Hij keek me strak aan, doodeng vond ik dat, en ik ging ervandoor zonder op het gebed te wachten. Ik had er geen behoefte aan om iets over mijn toekomst te weten.

Ik wachtte nog op mijn eerste klant, toen de menigte plotseling uiteenweek. Ze kwamen met zijn drieën patrouilleren. Drie militairen in uniform, hun duimen achter hun riem, de wapenstok en de revolver binnen handbereik. Macaco's. Zelfs als je niks verkeerd had gedaan, kon je ze maar beter ontwijken. Als ze de kant van de Calle San Isidoro waren uitgekomen, was ik onmiddellijk ergens anders heengegaan. Ik kende niemand die niet bang was voor die ogen achter die enge donkere zonnebrillen. Ze droegen een embleem met de beeltenis van president Alfredo Ayanas op hun jaszes.

Alleen al bij het zien van die kop kreeg ik de neiging hem te vermoorden.

4

‘Mag ik gaan zitten?’

Het meisje dat me aansprak, was zo mooi dat mijn antwoord in m’n keel bleef steken. Ik was te verbluft om iets te zeggen.

Ze was duizend keer mooier dan alle meisjes van mijn dromen. Duizend keer mooier dan de actrices in bikini die we op de televisies in de winkelatalages op het Plaza Mayor zagen. We stonden daar soms naar Amerikaanse soapseries te kijken, als de beveiligers een goede bui hadden en ons niet wegjoegen tenminste.

Ze was mijn eerste klant die dag. Een mooi begin, dat belooft veel goeds!

Ze ging zitten en zette haar schoenen op mijn poets-

kistje. Alleen die roze leren mocassins waren al tien keer zo duur als alle schoenen die ik die maand gepoetst had samen. Ik vloekte inwendig omdat ik geen roze schoenpoets had. Het was niet echt de normale kleur voor mijn vaste klanten, maar ik haalde alles uit de kast. Met een tandenborstel peuterde ik het stof uit de kleinste kiertjes weg, ik bracht kleine toefjes blanke was aan, die ik om te beginnen met een wollen doek uitwreef. Daarna volgde een dun laagje van de glanscrème die ik de vorige dag in een failliete zaak in het centrum had weten te vinden. Als laatste zorgde ik nog voor extra glans met een stukje fijne panty.

Het werk van een specialist.

Ik nam alle tijd, want zo'n schoonheid op mijn bankje... dat werd een herinnering die ik zou koesteren tot aan mijn laatste dag.

Terwijl ik het leer van haar mocassins poetste en opwreef, wierp ik haar zo nu en dan een bescheiden blik toe en ze glimlachte naar me en liet een keurige rij parelwitte tanden zien. De tanden van een toerist.

Ayuda! Ik kreeg er gewoon de bibbers van. Waar zij woonde hadden ze vast tandenpoetsers, zoals je hier schoenpoetsers had. Maar bij ons, in de wijk Rio del Oro, had niemand genoeg geld om zich om zijn tanden te bekommeren. Ze konden scheefgroeien, zwart worden of uitvallen. Wij hadden andere dingen aan ons hoofd.

Ik keek naar haar, maar bleef tegelijkertijd op mijn hoede. Haar vriend was een soort roze reus, sportief, gladgeschoren, eentje die genoeg te eten had gehad. Hij fotografeerde haar vanuit alle hoeken. Vast zo'n uitslover die

kwaad werd als hij zag dat ik een beetje te veel contact maakte met zijn verloofde.

Dankzij al mijn geпоets waren de mocassins van mijn prinses met de mooie tanden twee glanzende spiegeltjes geworden. Oftewel: echt vakwerk! Ik had het nog wel een beetje willen perfectioneren, maar die grote roze vent begon ongeduldig te worden. De prinses wilde per se dat hij nog een laatste foto nam van mij met haar samen. Ze legde haar hand op mijn schouder, ik dacht dat mijn hart stil bleef staan. Ik sloot mijn ogen en snoof haar parfum op. In het paradijs kon het niet lekkerder ruiken.

Ik keek niet eens naar de munten die de roze reus me in mijn hand stopte. Mijn prinses liep weg, ik kon alleen maar denken aan haar blonde haren, de kleur van haar huid, haar parfum...

Het duizelde me toen ik uiteindelijk mijn hand opende. Twintig centavos! Die *concha de su madre* had me maar twintig cent betaald, terwijl zijn rugzak uitpilde van de dollars! Een habbekrats voor professioneel werk! Niet eens genoeg om bij Anita *Bocadillo* een bekertje *mote* te betalen voor Luzia's ontbijt. En dus ook niets om mijn spaarpot voor een nieuwe deken te spekken.

Ik haalde mijn zakmes uit het geheime vakje in mijn poetskist en vroeg aan Tullidito om even op mijn spullen te passen. Ik had een rekening te vereffenen, en dat zou maar een paar tellen duren.

Ik vond het sneu voor de prinses, maar werk is werk, en dit liet ik niet op me zitten...

5

Ik haalde Luzia op en zocht naar de prinses en de roze reus. Bij ons is iedereen klein en bruin dus zelfs op het volle marktplein in de drukte en het gedrang was het niet moeilijk om een roze reus en een mooi blond meisje te vinden.

Ze stonden voor een stoffenkraam, Prinses boog zich over bontgekleurde lappen wol en hij maakte foto na foto.

Het was niet de eerste keer dat ik genoodzaakt was mijn salaris zelf te gaan halen en Luzia kende haar rol. Ze glipte tussen de twee in, wachtte tot Prinses overeind kwam en bood haar ansichtkaarten aan. Niemand kon Luzia's glimlach weerstaan. Prinses keerde zich naar haar toe en Roze Reus wilde natuurlijk weer een foto maken. Ik keek snel

om me heen. Geen macaco te zien. Dit was het moment. Ik schoof achter hem.

Twee seconden, meer had ik niet nodig. Een paar goed-geplaatste sneden met mijn mes door de riemen van zijn rugzak. Die hoefde ik dan alleen nog maar te grijpen om ermee in de menigte op de markt te verdwijnen. Tegen de tijd dat Roze Reus doorhad wat hem overkwam, was Luzia er al vandoor en het spel gespeeld.

Maar die kerel was goed getraind. Een superheld! Hij gaf me niet eens de tijd voor een tweede haal met mijn mes. Zijn arm schoot uit als een springveer, hij greep me bij mijn pols en draaide mijn arm om. Ik brulde van de pijn. Hij was duizend keer sterker dan ik.

Met zijn gezicht twee centimeter van het mijne blafte hij me onbegrijpelijke woorden toe. Met mijn ogen vol tranen zette ik mijn tanden op elkaar om niet te huilen. Dat gunde ik hem niet. Een moment kruiste mijn bange blik die van Luzia. Ik kon nog net naar haar seinen dat ze vlug weg moest gaan. Dat was de regel en dat wist ze.

De mensen maakten een wijde boog om ons heen. Ook dat was de regel. Je er niet mee bemoeien. Nooit.

Als het me was gelukt om de rugzak van Roze Reus te jatten, zou niemand in de mensenmassa een stap opzij hebben gezet om het hem makkelijker te maken mij te pakken. Maar deze keer was het mislukt. Ik kon alleen maar vurig hopen dat Luzia Tullidito terug kon vinden.

Roze Reus hield nog steeds mijn arm gedraaid en duwde me voor zich uit, ik begreep niet waarheen. Nu hij me vasthad, kon hij me gewoon in elkaar slaan, me flink te grazen nemen. Dat was eerlijk spel. Maar hij was iets anders van

plan. Hij duwde me naar het midden van het plein, en ik zag duizenden sterretjes voor mijn ogen, zoveel pijn had ik door dat varken. Naast hem smeekte Prinses hem mij los te laten, maar daar wilde hij niets van weten.

Hij was op zoek naar de zwarte petten van de macaco's. Ik raakte verschrikkelijk in paniek, net zoals toen ik tijdens het zwemmen in de Rio de Cochacamba de grond onder mijn voeten verloor. Dit kon hij niet maken! Hij was hier vreemd en wist niet wat die militairen je konden aandoen. Ik wist het wel! Iedereen hier wist het. Ik vocht terug, ik brulde, huilde als een kind. Maar hoe meer ik me in alle bochten wrong, hoe steviger de greep van Roze Reus werd. Hij brak bijna mijn arm.

Uiteindelijk zweeg ik, verdoofd door de pijn, mijn gezicht besmeurd met snot en tranen.

Drie macaco's kwamen naar ons toe. Luzia's liedje kwam dreigend in mijn hoofd op.

*Komen de boze mannen eraan,
Ren voor je leven en blijf niet staan,
Anders is het met je gedaan...*

'Problemen, meneer?'

'Nee,' huilde ik. 'Geen probleem! Ik zal hem teruggeven. Ik koop een nieuwe rugzak. Het was een vergissing. Ik wilde het niet!'

Een van de drie gaf me zo'n klap in mijn gezicht dat mijn kop ervan tolde.

Roze Reus liet hen de rugzak met de doorgesneden riem zien. Hij legde in het Engels uit wat er was gebeurd. De

macaco's knikten automatisch, maar ik wist zeker dat ze er geen woord van begrepen. Bij elke knik trilde het hoofd van de president op hun embleem mee, net of hij leefde. Ik keek op naar Prinses, maar ze ontweek mijn blik.

Fuck, Prinses. Zeg iets! Doe iets! Laat me niet in de steek!

We kregen bekijks, mensen dromden om ons heen. Ze wisten allemaal wat me te wachten stond als ik in de handen van die militairen zou vallen, maar niemand stak een vinger uit. Niemand zei iets. Met macaco's in de buurt had je geen keus.

Roze Reus liet eindelijk zijn greep verslappen, één van de macaco's legde een hand op mijn schouder en ik schrok op alsof ik een elektrische schok had gekregen en daardoor zag ik mezelf in de glazen van zijn zonnebril.

'Ik zal het goedmaken, *señor sargento*,' snotterde ik, 'ik betaal hem een gloednieuwe terug. Ook die twintig centavos die hij me betaald heeft. Alles...'

'Je bent een kleine, vuile dief,' zei de agent.

'Geen dief! Nee! Ik werk! Maar hij betaalde maar twintig centavos. Dat is te weinig daarvoor!'

Met mijn vrije arm wees ik naar de mocassins van Prinses.

'Het is niet genoeg, snapt u! Niet genoeg!'

Hij greep me bij mijn haren en schudde mijn hoofd steeds harder heen en weer.

'Dat is nog honderd keer te veel voor zo'n snotaap als jij. Die señor geeft jou de kans om te werken en dan besteel je hem.'

Hij maakte een paar handboeien los van zijn riem. Mijn